

ANEXĂ
La H.C.L.S 6 nr. 178 / 15.12.2011

**“Șanse la integrare – proiect privind recuperarea
și integrarea copiilor cu autism sau cerințe educative speciale
în învățământul de masă”**

I. PROIECTUL

1. DESCRIERE

1.1 Titlul ȘANSE LA INTEGRARE – proiect privind recuperarea și integrarea copiilor cu autism sau cerințe educative în învățământul de masă

1.2 Localizare: București, sector 6

1.3 Costul proiectului și suma solicitată de la DGASPC Sector 6

Costul total al proiectului	Suma solicitată de la DGASPC Sector 6	% din costul total al proiectului
RON 50.000	RON 50.000	100 %

1.4 Rezumat

Durata proiectului	10 luni
Obiectivele proiectului	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii cu autism preșcolari sunt ajutați să se integreze în învățământul public de masă din sectorul 6; ➤ părinții devin coterapeuți în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism în învățământul public de masă; ➤ cadre didactice, părinți și voluntari sunt formați/pregătiți pentru a oferi un suport și intervenție instructiv-educativă specifică copiilor cu autism preșcolari și școlari din ciclul primar (7-10/11 ani), din sectorul 6; ➤ copiii cu autism înscriși în învățământul de masă în anii 2011 și 2012 sunt monitorizați din punct de vedere al parcursului școlar și sprijiniți în vederea menținerii integrării în școală prin înființarea programului „after school”.
Grupul (grupurile) țintă ¹	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii diagnosticați cu autism (cu sau fără certificat eliberat de către Serviciul de Evaluare Complexă - DGASPC 6) cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani; ➤ copiii cu dizabilități pentru care s-au identificat cerințe educative speciale; ➤ specialiști, cadre didactice (educatori, învățători, consilieri școlari și logopezi) din unitățile de învățământ de masă ale sectorului 6;
Beneficiarii finali ²	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii diagnosticați cu autism (cu sau fără certificat eliberat de către Serviciul de Evaluare Complexă - DGASPC 6) cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani; ➤ copiii cu dizabilități pentru care s-au identificat cerințe educative speciale;

¹ “Grup țintă” sunt grupurile / entitățile care sunt afectate în mod direct de rezultatele proiectului, la nivelul scopului proiectului.

² “Beneficiari finali” sunt cei care vor beneficia pe termen lung de rezultatele proiectului, la nivelul societății sau sectorului în ansamblu.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ părinții copiilor cu autism din comunitatea locală a sectorului 6; ➤ specialiști, cadre didactice (educatori, invatatori, consilieri școlari și logopezi) din unitățile de învățământ public de masă ale sectorului 6; ➤ copiii cu autism – beneficiari ai proiectului în anii 2010, 2011, 2012 - integrați în învățământul de masă.
Rezultatele așteptate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copiii cu cerințe educative speciale – autism - vor fi integrați în învățământul de masă, fapt ce este în acord cu legislația în vigoare; ➤ părinții copiilor cu autism au devenit coterapeuți în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism în învățământul de masă; ➤ creșterea numărului de copii cu autism și copii cu cerințe educative speciale din sectorul 6 care vor beneficia de servicii de specialitate prin derularea unor programe de terapie cu metodologii specifice și de actualitate; ➤ cadrele didactice sunt pregătite să accepte copiii cu autism în grădinițe și școli, dețin informații despre copilul cu autism și cunosc metode de lucru necesare includerii copiilor cu autism; ➤ existența unui sistem funcțional privind consilierea, formarea și informarea părinților și specialiștilor de orice fel care contribuie la recuperarea, dezvoltarea și integrarea copilului cu autism; ➤ la finalul proiectului educatorii și consilierii școlari specializați pe problematica copilului cu autism devin o resursă importantă pentru comunitatea sectorului 6 ce va susține integrarea copiilor cu autism; ➤ îmbunătățirea imaginii sociale a copilului cu autism; ➤ realizarea unui parteneriat între membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism. ➤ informarea și sensibilizarea comunității în vederea eliminării prejudecăților și clișeelelor cu privire la modul în care-și petrec timpul după școală copiii cu cerințe educative speciale dar și asupra implicării și colaborării dintre actorii sociali și comportamentul preșcolarului/școlarului mic cu autism
Principalele activități	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de recuperare: <ul style="list-style-type: none"> - logopedie - terapie ocupațională - artterapie - ”Să comunicăm prin artă” • Activități de pregătire pentru școală • Program „after school” • Informarea, formarea și consilierea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive • Monitorizarea copiilor cu autism – CES – în învățământul de masă. • Organizarea de activități cu părinții – grupuri de suport și educaționale, consiliere parentală • Activități de socializare pentru beneficiarii proiectului • Formarea continuă a specialiștilor • Pregătirea voluntarilor pentru activitățile de socializare și pentru campaniile de sensibilizare

1.5 Obiective

Obiective generale:

- Copiii cu autism preșcolari sunt ajutați să se integreze în învățământul public de masă din sectorul 6;
- Părinții devin coterapeuți în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism în învățământul de masă;
- Cadre didactice, părinți și voluntari sunt formați/pregătiți pentru a oferi un suport și intervenție instructiv-educativă specifică copiilor cu autism preșcolari și școlari (din ciclul primar - 2-10/11 ani) din sectorul 6;
- Pregătirea grădinițelor și a școlilor din sectorul 6 pentru a deveni unități incluzive prin oferirea de consultanță specializată, respectiv organizarea de training-uri pentru cadrele didactice și consultanță privind crearea unui mediu incluziv.
- Copiii cu autism înscriși în învățământul de masă sunt monitorizați din punct de vedere al parcursului școlar și sprijiniți în vederea menținerii integrării în școală;
- Realizarea unui parteneriat între membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism.
- Crearea unei rețele de educatori și consilieri resursă – specializați pe copilul cu autism, educatorii și consilierii școlari vor beneficia de formare continuă asigurată de o echipa multidisciplinară;
- Campanie de sensibilizare a membrilor comunității privind respectarea drepturilor copilului și a promovării educației incluzive în comunitatea sectorului 6;

Obiective specifice:

- Identificarea copiilor cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani din sectorul 6;
- Inițierea și formarea unei echipe multidisciplinare (1 logoped, 1 psihopedagog, 1 psiholog, 1 consilier) care să asigure servicii de evaluare pentru copiii cu autism, consiliere de specialitate părinților și cadrelor didactice și formare.
- Implicarea copiilor cu autism în activități de pregătire pentru incluziune în grădiniță/școală.
- Program „after school” pentru copiii cu autism integrați în ciclul primar în învățământul de masă.
- Furnizarea de sesiuni de training și pregătirea persoanelor resursă din instituțiile pentru învățământul preșcolar și școlar pe problematica copilului cu autism la nivel de sector.
- Evaluarea copiilor identificați, selectarea și pregătirea copiilor/părinților pentru procesul de integrare / incluziune în învățământul de masă ;
- Pregătirea părinților pentru a putea fi coterapeuți în procesul de recuperare și includere în învățământul de masă.

1.6 Justificare

Proiectul „Șanse la integrare” a copiilor cu autism - CES în învățământul de masă, implementat la nivelul sectorului 6, a debutat în anul 2010 și s-a derulat și în anul 2011. Evaluarea proiectului a evidențiat o serie de bariere și dificultăți în promovarea educației incluzive dar și factori de succes întrucât a propus o abordare complexă a problematicii copilului cu autism respectiv cu cerințe educative speciale, îmbinând aspectele recuperatorii și de integrare socială cu cele de integrare preșcolară și școlară. Pe parcursul derulării sale, proiectul a înregistrat un număr de 70 de beneficiari, copii cu autism, cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani. Având vârsta școlarizării, 20 dintre ei au fost pregătiți sub coordonarea multidisciplinară a specialiștilor pentru impactul cu școala iar în septembrie au început prima zi în învățământul de masă.

Necesitatea derulării acestui proiect răspunde la nevoia de recuperare continuă a copilului cu autism/CES dar și la depășirea și rezolvarea anumitor bariere, probleme interconectate sesizate de părinții copiilor cu autism și cadrele didactice din sectorul 6, ca de exemplu:

- inexistența la nivel local a unui serviciu și a unei strategii pe termen lung privind adoptarea unei educații de tip incluziv pentru copii cu autism din sectorul 6;
- necesitatea evaluării și intervenției timpurii pentru copiii cu autism, necesitatea de a începe integrarea cu „începutul” – grădinița și apoi școala;
- necesitatea pregătirii părinților pentru a putea deveni coterapeuți în procesul de recuperare și integrare al copilului cu autism;
- barierele de participare la clasă pe care le întâmpină copii cu autism acolo unde există practici rigide, relaționări și atitudini negative față de aceștia. Deseori sunt lăsați izolați fără a se găsi tehnici de a-i implica în grup;
- grădinițele nu sunt pregătite în problematica integrării copilului cu autism;
- cadrele didactice nu au o pregătire suficientă în domeniul copilului cu autism/ psihopedagogiei speciale și prin urmare nu știu cum să răspundă la cerințele familiei/copilului cu autism;
- colectivele de copii din învățământul de masă nu sunt pregătite din punct de vedere psihologic apărând fenomenul de marginalizare a copiilor cu cerințe educative speciale;
- cadrele didactice reclamă neinformarea și solicită formare în domeniul copilului cu autism/psihopedagogiei speciale;
- părinții copiilor obișnuiți nu sunt pregătiți pentru o educație incluzivă;
- comunitatea nu este suficient informată, cu privire la o educație incluzivă a copiilor cu autism din sectorul 6;
- existența în continuare a unor surse de excludere - atitudinile și prejudecățile din societate.
- inexistența unui cadru adecvat care se dorește a fi un adaos educațional de tip instituțional, dar nonșcolar, subsumat educației nonformale, formă aflată în raport de complementaritate cu educația formală. Impactul experiențelor educaționale, indiferent de sursă, nu poate fi total dacă nu se asigură continuitatea și întărirea lor reciprocă.

De aceea nevoia urgentă privind derularea unui *Proiect de educație incluzivă* care prin crearea unor servicii sociale și formarea adulților – părinți și specialiști, cadre didactice, care vin în sprijinul copiilor cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani cu scopul recuperării și asigurării integrării, accesului la educație în sistemul de învățământ de masă și încetarea discriminării copiilor cu cerințe educative speciale prin oferirea unui cadru care să îi ajute la incluziune, nu la izolare - va oferi servicii directe copiilor cu autism, familiilor acestora și va schimba mentalități.

Astfel prin acest proiect urmărim:

- furnizarea de servicii sociale, formare și consiliere la nivelul sectorului 6 pentru formarea și informarea părinților și a cadrelor didactice - educatori, consilieri școlari, învățători – specializați pe copilul cu autism – vârsta preșcolară - școlară;
- evaluarea și implicarea copiilor cu autism în programe de pregătire pentru incluziune în grădiniță/școală de masă, programe bazate pe intervenție specifică individualizată
- program „after school” – furnizarea de servicii instructiv-educative specializate pentru copilul cu autism, cu caracter informal și nonformal, care să amelioreze comportamentul de adaptare școlară și să sporească adaptabilitatea la acest tip de mediu.
- părinții beneficiază de suport și cursuri pentru a deveni coterapeuți în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism (2- 10/11 ani);
- cadrele didactice beneficiază de training-uri și consultanță privind integrarea copilului cu autism;
- în comunitatea sectorului 6 educația incluzivă devine un proces continuu de dezvoltare a instituțiilor școlare – grădinițe, cu scopul de a exploata (valoriza) resursele existente, pentru a sprijini participarea la învățare a tuturor copiilor dintr-o comunitate;
- comunitatea sectorului 6 va fi pregătită să ofere servicii specializate de includere timpurie a copiilor cu autism și îi pregătește pentru primul pas al integrării: grădinița și clasa I.

Orice intervenție privind integrarea copilului cu autism, pentru a avea succes, nu poate fi făcută decât cu implicarea directă și asumată a părinților și a cadrelor didactice. Familia reprezintă primul

cadru educațional din viața copilului și prezența ei constantă în timp în susținerea copilului. De aceea, pentru a putea asigura copiilor cu dizabilități șansa unor premise educative valoroase trebuie în primul rând ca familia să poată furniza un model valabil și bun.

Pe de altă parte, societatea actuală are un ritm de schimbare foarte alert și ridică permanent noi provocări atât pentru părinți, cât și pentru copii. Uneori poate fi dificil pentru părinți, pe lângă responsabilitățile zilnice legate de familie, casă, serviciu, recuperarea copilului, să reușească să-și redefiniească permanent modelele de relaționare cu copiii lor, membrii comunității și să găsească soluții eficiente.

Plecând de la cazuistica întâmpinată în cadrul grădinițelor de pe raza sectorului 6, de la nevoile copiilor cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani, de la problemele întâmpinate de părinți în gestionarea diferitelor probleme cu care se confruntă și de la faptul că familia reprezintă cel mai important cadru educativ pentru copil, s-a născut necesitatea de a oferi acest serviciu - servicii sociale, formare și consiliere pentru copiii cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani, părinții acestora și cadrelor didactice, care să permită accesul copiilor cu autism la un tip de educație incluzivă în sistemul învățământului de masă.

În plus, legea 272/2004 privind protecția copilului pune accentul în acordarea serviciilor de specialitate pe asistarea familiei și copilului în același timp, plecând de la aceeași premisă că familia este cadrul de dezvoltare a copilului, respectiv că orice serviciu oferit copilului nu este suficient dacă nu este asistată și familia.

Copiii cu autism sunt acum, cel puțin la modul declarativ, parte integrantă a politicilor naționale pentru toți copiii României. Acest lucru este evidențiat în legea 272/2004 de protecție și promovare a drepturilor copiilor. Această includere dar și menționare distinctă corespunde aplicării combinate a principiilor nondiscriminării și egalizării șanselor. Copiii cu autism sunt de asemenea menționați într-o lege specială, legea 448/2006 privind protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, legea nr.1/2011 a învățământului care evidențiază drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ, H.G. nr.1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor/ cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat.

Proiectul pentru incluziunea copiilor cu autism (2 – 10/11 ani) prin furnizarea unor servicii sociale, consiliere și formare a adulților – părinți și specialiști, care vin în sprijinul recuperării și integrării copiilor cu autism în învățământul de masă din sectorul 6 intenționează să furnizeze copiilor cu autism (beneficiarii direcți) servicii de evaluare, intervenție, recuperare, informare și formare a părinților și specialiștilor care pot da o șansă la integrarea în viața comunității și de a promova demersurile axate pe o educație incluzivă.

Proiectul va funcționa la nivelul DGASPC sector 6, sub forma oferirii de servicii sociale, consiliere și formarea adulților – părinților și specialiștilor, care vin în sprijinul recuperării și incluziunii copiilor cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani în învățământul de masă din sectorul 6 și formarea, informarea și consilierea părinților activi în promovarea drepturilor copiilor cu autism.

Din experiența anilor anteriori de derulare a proiectului s-a identificat nevoia de a dezvolta, pe lângă programul de pregătire pentru incluziunea în grădinița/școala de masă, program în care s-au împletit activitățile de recuperare specifice autismului cu cele de formare a deprinderilor de participare și implicare activă într-o activitate instructiv-educativă structurată pentru a satisface cerințele impuse de curricula școală la nivel național și un program „after-school”. Programul « after school » promovează și sprijină prin materiale și mijloace corespunzătoare educația formală și non-formală a copiilor cu autism incluși în program într-un mod adecvat nivelului de școlarizare a fiecărui beneficiar și potențialului lor de dezvoltare.

1.7 Descrierea detaliată a activităților

➤ Amenajarea și dotarea spațiului de servicii sociale, consiliere și formarea adulților – părinți și specialiști, care vin în sprijinul recuperării și integrării copiilor cu autism cu vârste între 2-

10/11 ani cu mobilier adaptat pentru desfășurarea în condiții optime a activităților de pregătire pentru integrarea în grădiniță și școală precum și pentru programul „after school” (achiziționarea mobilierului se face în prima lună de derulare a proiectului);

➤ **Constituirea echipei multidisciplinare** formată din: logoped, kinetoterapeut, psiholog, psihopedagog, consilier, artist plastic, monitor/supervizor și voluntari. Specialiștii echipei multidisciplinare vor oferi servicii de consultanță și evaluare copiilor cu autism în vederea integrării și vor susține sesiuni de training pentru părinți și cadre didactice cu o tematică și frecvență prestabilită; (februarie - noiembrie)

➤ **Identificarea copiilor cu autism cu vârste între 2-10/11 ani din sectorul 6,**

➤ **Includerea copiilor cu autism cu vârste între 2 și 6 ani în program de pregătire pentru includerea în grădinița/scoala de masă:** evaluarea periodică, întocmirea planurilor de intervenție și pregătirea lor pentru integrarea în învățământul de masă; în cadrul procesului de pregătire pentru incluziune copii cu autism beneficiază de intervenții specifice pe ariile de dezvoltare deficitare asigurate de specialiști, colaboratori ai Asociației „Puzzle România;

➤ **logopedie** – logopedul va face o evaluare de specialitate și va întocmi un plan de intervenție individualizat pentru fiecare din cei 20 de beneficiari cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani, la cabinetul logopedic. Este important ca și familia să fie un coterapeut în procesul de recuperare și să își însușească un minim de intervenție de stimulare a limbajului în situații ce se ivesc în mod natural în viața copilului, motiv pentru care va primi recomandări din partea specialistului.

➤ **kinetoterapie**– se va face o evaluare individualizată cu ajutorul unui test standardizat pentru următoarele arii de dezvoltare ale motricității grosiere: capacitatea de a adopta și a menține poziții fixe pe o perioadă de timp determinat, locomoție și manipularea obiectelor. În urma evaluării și a rezultatelor testului se stabilesc obiective terapeutice individuale pentru lucrul în sală, cu kinetoterapeut și se fac recomandări pentru activități care se pot face cu familia în joacă în cadrul activităților zilnice. Menționăm faptul că acest serviciu va fi oferit de către kinetoterapeuții angajați în DGASPC 6 și care își desfășoară activitatea în Cabinetul de Kinetoterapie din cadrul Centrului pentru Copii cu Dizabilități „Sfântul Andrei”. Înscrierea copilului în programul de kinetoterapie se va face în baza unei recomandări eliberate de un medic specialist fiziokinetoterapeut anexate cererii tip redactată de părinte/reprezentantul legal al copilului și avizată de directorul Direcției Protecția Copilului.

➤ **terapie ocupațională** – în urma evaluării se fac recomandări privind modul de intervenție individualizat în funcție de nevoile identificate și de conștientizare a corpului în spațiu, inclusiv dezvoltarea abilităților de autoservire prin identificarea problemelor senzoriale. Părinții sunt implicați activ și sunt învățați să întocmească un program zilnic bine structurat într-un mediu organizat specific nevoilor propriului copil.

➤ **artterapie - ”Să comunicăm prin artă”**- Scopul atelierului de pictură este să ajute copii cu autism să se exprime liber și creativ, să comunice cu ajutorul instrumentelor și elementelor de limbaj plastic, să-și exprime sentimente prin desen și pictură. Evaluarea se face de către echipa implicată în proiect coordonată de un artist plastic care stabilește într-o ședință de lucru, după fiecare curs susținut cu grupele de copii cu autism noi obiective pentru viitoarele teme, bazându-se pe observațiile nevoilor și abilităților acestor copii. Se urmărește un progres în exprimare cu ajutorul mijloacelor plastice, responsivitate și comunicare verbală, cât și creșterea percepției vizuale. Echipa evaluează efortul copiilor de a se adapta și de a învăța un nou mod de exprimare, care poate fi și un exercițiu de relaxare.

➤ **Program „after-school” pentru copii cu autism integrați în ciclul primar din învățământul de masă (pentru copii cu vârste între 7 și 11 ani):**

Activitățile educative realizate de specialiști (psiholog și psihopedagog), coordonate de un monitor/supervizor cu experiență în intervenția specifică pentru recuperarea copilului cu autism, constau, în esență, în:

- integrarea copilului în programul zilnic,
- ajutor la efectuarea temelor pentru a doua zi și a celor suplimentare,
- aprofundarea cunoștințelor din curricula școlară, predate la clasă,
- organizarea stării de veghe, oferirea de jocuri și jucării corespunzătoare vârstei și nevoilor de recuperare/terapie,

- servicii de intervenție specializată pe ariile deficitare : logopedie, kinetoterapie prin îmbinare cu artterapia, terapia ocupațională
- facilitarea relațiilor interpersonale dintre copii,
- dirijarea jocului individual și colectiv în atmosfera de comunicare stimulativă,
- servirea prânzului urmărindu-se în principal formarea și consolidarea deprinderilor de autoservire, de igienă personală,

Toate aceste activități se vor desfășura într-o ambianță plăcută, atitudinea caldă și experiența specialiștilor fiind condiții esențiale ale însușirii cunoștințelor și deprinderilor necesare menținerii integrării copiilor cu autism în învățământul de masă.

Mentținerea legăturilor cu părinții, familia lărgită și cu școala, parteneriatul dintre toți actorii sociali implicați în recuperarea și integrarea copilului cu autism stă la baza intervențiilor instructiv-educative din cadrul programului « after school ».

Echipa multidisciplinară va realiza periodic evaluarea copiilor, îndeplinind următoarele funcții :

- de constatare și apreciere a evoluției copiilor în raport cu serviciul, cu faza inițială, cu așteptările ;
- de informare asupra modului de realizare a deciziilor adoptate în legatură cu toate aspectele activităților desfășurate ;
- de prevenire (înaintea instalării comportamentelor indezirabile), prin stabilirea și activarea de alternative în rezolvarea unor probleme ;
- de stimulare – formare a copiilor prin sprijinirea eforturilor lor, acordarea încrederii, corectarea comportamentului ;
- de reglare - prin utilizarea feed-back-ului;

Programul „after-school” se va derula pe perioada anului școlar și constituie un sprijin în monitorizarea constantă a situației elevilor cu autism – CES. Procesul de monitorizare este esențial pentru cunoașterea evoluției fiecărui copil și pentru stabilirea adecvată a serviciilor de sprijin destinate acestora: profesor de sprijin, adaptare curriculară, personal auxiliar. Pe de altă parte monitorizarea evoluției școlare a acestor copii este importantă pentru menținerea sau modificarea hotărârii de orientare școlară formulată de Comisia de Protecție a Copilului și constituie un feed-back privind eficiența acestor măsuri de politică educațională: ce merge bine, unde se întâmpină dificultăți, ce măsuri de ameliorare se impun pe termen scurt, mediu sau lung.

➤ **Organizarea activităților de socializare** pentru copiii ce urmează a fi integrați ce constă în serbarea a patru evenimente speciale (Sărbătorile Pascale, 1 Iunie Ziua Copilului, Crăciun, Ziua Autismului) dar și participarea copiilor cu autism în grupele de copii unde vor desfășura activități de socializare alături de ceilalți copii;

➤ **Organizarea de activități cu părinții – grupuri de suport și educaționale, consiliere parentală** – activități de informare a părinților sau de învățare în cadrul grupului, a relaționării cu copiii cu autism – CES, desfășurarea unor anchete care să surprindă nevoile părinților copiilor cu autism – CES în vederea obținerii unor informații care sunt utile pentru planificarea activităților viitoare care îi implică pe toți actorii implicați în procesul de recuperare și integrare; Părinții vor participa la evaluarea copilului, vor primi un program de lucru pentru acasă, vor asista copilul cu autism la activitățile de socializare, vor beneficia de consiliere individuală cât și de grup, vor participa activ în organizarea și derularea campaniilor de sensibilizare, precum și alte activități ale proiectului;

➤ **Pregătirea și desfășurarea sesiunilor de training** pentru cadrele didactice, respectiv descrierea formelor de autism cel mai des întâlnite, în special a celor pe care le prezintă copiii ce vor fi integrați, prezentarea metodelor de lucru, studii de caz, jocuri de rol, etc;

➤ **Pregătirea voluntarilor pentru activitățile de socializare și pentru campaniile de sensibilizare.** Voluntarii sunt studenți de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației și/sau părinți care vor asista copiii cu autism la activitățile de socializare și vor participa activ în organizarea și derularea campaniilor de sensibilizare, precum și alte activități ale proiectului (voluntarii vor beneficia de o pregătire specifică activităților la care vor participa);

➤ **Specialiștii implicați în proiect vor participa la cursuri de perfecționare** în vederea creșterii competenței profesionale dar și la schimburi de experiență între diverse instituții;

➤ **Promovarea și prezentarea proiectului.** Elaborarea materialelor de promovare de tip pliante, fluturași, cărți de vizită, ghid de bune practici, etc. Contactarea mijloacelor de informare mass-media.

➤ **Monitorizarea copiilor cu autism – CES – în învățământul de masă atât a copiilor integrați în grădiniță, școală sau/și program „after school”.** Monitorizarea constantă a situației elevilor cu autism – CES – este esențială pentru cunoașterea evoluției fiecărui copil și pentru stabilirea adecvată a serviciilor de sprijin destinate acestora: profesor de sprijin, adaptare curriculară, personal auxiliar. Pe de altă parte monitorizarea evoluției școlare a acestor copii este importantă pentru menținerea sau modificarea hotărârii de orientare școlară formulată de Comisia de Protecție a Copilului și constituie un feed-back privind eficiența acestei măsuri de politică educațională: ce merge bine, unde se întâmpină dificultăți, ce măsuri de ameliorare se impun pe termen scurt, mediu sau lung.

1.8 Metodologia

➤ ***Evaluarea multidisciplinară a copiilor cu autism și intervenția centrată pe nevoi personale: logopedică, ocupațională, kinetoterapie*** - este foarte importantă evaluarea timpurie și folosirea unei abordări multidisciplinare pentru a planui o intervenție adecvată nevoilor de dezvoltare a copilului. Literatura de specialitate arată că, odată ce o întârziere în dezvoltare este suspectată, cu cât începe mai devreme intervenția, cu atât cresc șansele de recuperare. Așteptarea poate determina pierderea potențialului funcțional. Fiecare copil este unic și are ritmul său propriu de dezvoltare, însă sunt și copii care au nevoie de un ajutor în plus.

Este bine cunoscut și evident faptul că alegerile făcute acum și acțiunile întreprinse de părinți și de societate în copilăria timpurie au o influență mai puternică și de durată asupra progresului individual al copilului și asupra progresului națiunilor în sens larg.

➤ ***Pregătirea și formarea cadrelor didactice și a părinților astfel încât aceștia să devină coterapeuți în procesul de recuperare.*** Pregătirea se realizează prin organizarea de sesiuni de informare și pregătire practică, utilizându-se ca tehnici principale: studiul de caz, experiența personală, jocul de rol și prezentarea metodelor de lucru practic. Aceste tehnici au fost alese întrucât se consideră că învățarea experiențială aduce rezultate mult mai bune și rapide pentru adulți.

➤ ***Monitorizarea copiilor cu autism – CES – în învățământul de masă.*** Procesul de monitorizare presupune luarea în calcul a unor indicatori ce fac referire la aspectele *cantitative* – numărul copiilor cu autism – CES integrați în învățământul de masă, numărul unităților integratoare, traseul educațional al copiilor cu autism – CES, serviciile de sprijin oferite copiilor cu autism – CES și resursele umane și materiale implicate dar și la aspecte de natură *calitativă* și anume:

- adecvarea serviciilor de sprijin educațional
- colaborarea cadrelor didactice din școală cu profesorul de sprijin/itinerant
- participarea copiilor cu autism – CES la activitățile derulate în școală și modalitățile de organizare a acestora
- colaborarea școală-familie și gradul de implicare a părinților în procesul de recuperare a copilului.

Monitorizarea se va face prin întocmirea unor rapoarte semestriale care vor cuprinde informații oferite de actorii implicați în procesul de integrare al copilului cu autism – CES în învățământul de masă, respectiv: cadre didactice integratoare, profesor de sprijin/itinerant, părinți și specialiști.

Echipa multidisciplinară a proiectului este formată din:

1. coordonator proiect - DGASPC 6
2. kinetoterapeut – angajat DGASPC 6
3. logoped / formator
4. terapeut ocupațional / formator
5. artist plastic

6. monitor/supervizor -
7. psiholog / formator – DGASPC 6
8. psihopedagog / formator
9. consilier –

Voluntari implicați în proiect: părinți și studenți la Facultatea de Psihologie și Științele Educației

Parteneri în proiect: Asociația „Puzzle România”, DGASPC sector 6.

Principalele mijloace propuse pentru implementarea proiectului

Pentru derularea în condiții optime a programelor de recuperare și pregătire pentru integrarea copiilor cu autism – CES în învățământul de masă se va achiziționa un număr de 10 banci de școală și consumabile specifice pentru fiecare activitate descrisă în proiect respectiv: creioane, hârtie, pensule, acuarele, bloc de desen, folie laminator, caiete de lucru pentru grădiniță/școală, etc.

1.9 Durata și planul de acțiune

	Semestrul I						Semestrul II						Comentarii
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. Amenajarea și dotarea spațiului		///											
2. Constituirea echipei multidisciplinare		///											
3. Identificarea și pregătirea copiilor cu autism cu vârste între 2-10 ani din sectorul 6		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
4. Organizarea activităților de socializare				/// ///		///							
5. Organizarea de activități cu părinții – grupuri de suport și educaționale, consiliere parentală		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
6. Pregătirea și desfășurarea sesiunilor de training		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
7. Pregătirea voluntarilor pentru activitățile de socializare și pentru campaniile de sensibilizare.		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
8. Specialiștii implicați în proiect vor participa la cursuri de perfecționare													
9. Promovarea și prezentarea proiectului.		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
10. Monitorizarea copiilor cu autism – CES – în învățământul de masă		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
11. Pregătirea pentru integrare în grădiniță/școală		///	///	///	///	///	///	///	///	///	///		
12. Program „after school”		///	///	--	///	///	--	--	///	///	///		

2. REZULTATE AȘTEPTATE

2.1 Impactul așteptat asupra grupurilor țintă / beneficiarilor

---

- desfășurarea unor servicii sociale, consiliere și formarea adulților – părinți și specialiști, care vin în sprijinul recuperării și integrării copiilor cu autism cu vârste cuprinse între 2-10/11 ani;
- un cadru propice pentru desfășurarea procesului de evaluare și monitorizare a unui plan de intervenție specific fiecărui copil;
- copiii cu cerințe educative speciale – autism - vor fi integrați în învățământul de masă fapt ce este în acord cu legislația în vigoare;
- părinții copiilor cu autism au devenit coterapeuți în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism în învățământul de masă;
- creșterea numărului de copii autiști și copii cu cerințe educative speciale din sectorul 6 care vor beneficia de servicii de specialitate prin derularea unor programe de terapie cu metodologii specifice și de actualitate;
- cadrele didactice sunt pregătite să accepte copiii cu autism în grădinițe și școli, dețin informații despre copilul cu autism și cunosc metode de lucru necesare includerii copiilor cu autism;
- existența unui sistem funcțional privind consilierea, formarea și informarea părinților și specialiștilor de orice fel care contribuie la recuperarea, dezvoltarea și integrarea copilului cu autism;
- îmbunătățirea imaginii sociale a copilului cu autism;
- realizarea unui parteneriat între membrii echipei multidisciplinare, cadrele didactice integratoare și cadre didactice itinerante/de sprijin implicate în procesul de recuperare și integrare a copilului cu autism.
- programul „after school” privit ca un serviciu deschis către comunitate constituie un răspuns la problematica organizării programului și la dificultatea în acordarea sprijinului specializat în vederea asigurării continuității și întăririi educației formale – să învățăm copilul cu autism cum să învețe – prin îmbinarea elementelor de intervenție specifică în autism cu metode pedagogice, recșpectând cerințele curriculei naționale.
- la finalul proiectului educatorii și consilierii școlari specializați pe problematica copilului cu autism devin o resursă importantă pentru comunitatea sectorului 6 ce va susține integrarea copiilor cu autism.

BUGET

“Șanse la integrare – proiect privind recuperarea și integrarea copiilor cu autism sau cerințe educative speciale în învățământul de masă”

Nr. Crt.	Titlu de cheltuială	Unitate	Necesar/lună	Luni proiect	Contribuția DGASPC 6 (lei)
I	Consumabile	-	400	10	4000
II	Cheltuieli specialiști				
	(logopedie, artterapie, consilier, psiholog, psihopedagog, monitor/supervizor)	6	4100	10	41000
III	Formare specialiști	2	1000	1	1000
IV	Achiziționare dotări	10	4000	1	4000
	Total costuri proiect				50.000

DIRECTOR GENERAL,
MARIUSLĂCĂTUȘ

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

BOGDAN COSMIN CUTURESCU

Cuturescu

